

Nieuwste generatie software voor
beheeropgaven van de toekomst

Ontwikkeling van een 'smart asset platform'

De wereld van de openbare ruimte verandert, dat stelt andere eisen aan de rol van de beheerder. De beheerder heeft andere instrumenten nodig voor het beheer van zijn assets in de leefomgeving. In dit artikel een blik op de nieuwste generatie smart asset software.

De beheerder is verantwoordelijk voor het in stand houden van de openbare ruimte: wegen, groen, straatverlichting, bruggen, riolering, etc. Daar gaat veel geld in om. Landelijk gaat zo'n 10 procent van de gemeentebegroting naar de buitenruimte. En is een fors areaal aan 'objecten' (in data-terminologie) met allemaal verschillende gegevens. Zie daar het belang van goede software om al die gegevens vast te leggen, actueel te houden, planningen te maken en inzichten te bieden. Berto Smit, manager afval & reiniging, beheer accommodaties & openbare ruimte in Dronten: 'Actuele, betrouwbare en complete data vormen het fundament van beheer. Voor een datagedreven aanpak en grip op alle processen in de openbare ruimte heb je professionele instrumenten nodig.' Berto is daarom bestuursadviseur bij de GVAG, een gebruikersvereniging van beheerssoftware: 'Met zo'n beheersysteem bepaal je het optimale moment van ingrijpen. En dat merk je als burger. Want slim afstem-

men bepaalt of jouw straat één keer opengebroken wordt, of dat je verschillende keren te maken krijgt met overlast.'

Veranderende wereld van beheer

De wereld van de beheerder verandert echter in een hoog tempo. Van in stand houden naar ontwikkelen. Van vervanging van verouderde assets, energietransitie, verduurzaming en circulariteit, en vergroening, tot woningbouw en verdichting van de stad. Berto beaamt: 'De meerjaren-programmering wordt steeds integraler. De Omgevingswet vraagt om bredere afweging van waarden in de leefomgeving,



Berto Smit (Gemeente Dronten en GVAG, gebruikersvereniging van beheerssoftware):
'De meerjarenprogrammering wordt steeds integraler.'



koppeling tussen het fysieke en sociale domein, met hogere eisen aan participatie.'

De beheerder zit in de ideale positie voor een sleutelrol in deze transitie. Want vrijwel alle grote maatschappelijke opgaven moeten plaatsvinden in de bestaande openbare ruimte, waar de beheerder verantwoordelijk voor is, een groot areaal assets onder zijn hoede heeft, maatregelen in gang zet, budget beschikbaar heeft én gewend is om langjarig vooruit te plannen. De transitie vergen echter een andere rol van beheer: proactief, toekomstgericht, waardegestuurd en meebewegend op de ritmes van de stad. 'Next Beheer' noemen ze dat in Rotterdam; beheer dat anticipeert op toekomstige ontwikkelingen en transitie. Beheer ontwikkelt zich en dat vergt nieuwe instrumenten die deze processen ondersteunen. Niet voor niets werken we met het academische programma Managing Public Space ook aan de wetenschappelijke basis voor ons vakgebied.

Smart city verandert de wereld van ICT, data en software

Ook de werelden van ICT, data en software veranderen. We zijn altijd online en met één klik heb ik met mijn smartphone toegang tot mijn sociale media-apps, foto's en bestanden. Altijd en overal. Dat wil ik als beheerder ook: thuis, op de gemeentewerf of in het veld toegang tot de gegevens van mijn assets. Informatie managers willen een SaaS-oplossing: 'Software as a Service'. Waarom? Dan hoeven ze niet langer op elke computer hun software te installeren, maar loggen de gebruikers via hun webbrowser in op de cloud. De software is altijd actueel en hosting, toegang en beveiliging van de data zijn geborgd. Dat scheelt de ICT-afdeling veel tijd en geld.

In mijn dagelijkse werk zie ik dat de smart city een steeds uitdijende stroom aan data oplevert. Via sensoren komt er een conti-



Verkeersbordenopslag in Doetinchem.

nue stroom aan data van openbare verlichting, vulgraad of storingen van containers en de aslast van bruggen. We inspecteren met drones de schade aan bruggen, we gebruiken beeldherkenning voor inspecties van wegen of om zwerfafval te registreren. De *whizzkids* in het team bouwen algoritmen om het benodigde onderhoud te voorspellen op basis van (open) data.

Naar slimmere standaarden voor beheer

Hoe benut je die groeiende stroom aan data, zonder dat je verzuipt in de gegevens? Het gebruik van standaarden is dan onmisbaar. Om fouten te voorkomen en onderling dezelfde taal te spreken. Een goed voorbeeld is de uitwisseling in de stedelijke waterketen: tussen beheer afdeling, inspectiebedrijf, ontwerpers en waterschap, om te zorgen dat het rioolstelsel goed functioneert. Voor droge voeten, ook bij heftige buien.

Hoe benut je die groeiende stroom aan data, zonder dat je verzuipt in de gegevens?

Ons vakgebied van beheer openbare ruimte kent een bont stelsel van standaarden. Die standaarden zijn gefragmenteerd en sluiten niet goed op elkaar aan. Er gaat veel informatie verloren gedurende de levensloop van een object: van schetsontwerp, naar bouwtekening, daadwerkelijke realisatie, overdracht naar beheer, tot hergebruik bij einde levensduur. De helft, of meer, van de informatie gaat onderweg verloren en moet opnieuw

[foto: www.lekgeroefotografie.nl]

ingewonnen worden. Zonde van het dubbele werk en de kosten. Daarom wordt er nagedacht over een uniforme uitwisselstandaard BORius (beheer openbare ruimte informatie uitwisselstandaard) en een centrale objectenregistratie waarin alle informatie gedurende de gehele levensduur van een object vastgelegd kan worden. Hoe dat er precies uit moet zien is nog volop onderwerp van gesprek.

Slimme software, smart asset platform

Voor Antea Group was dit alles aanleiding tot een radicale stap: we ontwikkelden een gloednieuw beheersysteem. Een modulair platform: GBI World. Het sluit aan op de overheidsprincipes van *common ground*. Dat betekent onder andere *open source software*, waarmee gebruikers minder afhankelijk zijn van één leverancier. Modulair, om zo verschillende gespecialiseerde applicaties samen te laten werken in de keten van de leefomgeving. Open en transparant, waarbij data op één plek opgesla-

gen worden en via API's (zeg maar veilige stekker-stopcontactverbindingen) worden uitgewisseld. Daarmee beschik je altijd over actuele gegevens en hoef je niet telkens een kopie te maken, die bovendien meteen verouderd is. Beveiligd en geautomatiseerd, zodat de eigenaar van de data bepaalt wie recht op toegang heeft. Transpa-

heid. Als gebruiker heb je het gemak van overal via één *portal* toegang tot jouw data en applicaties.

Dashboards maken de complexe gegevens uit de database toegankelijk en inzichtelijk. Op zo'n manier dat ook managers en beleidsmakers er hun voordeel mee kun-

Ons vakgebied kent een bont stelsel van standaarden

rant en verbonden, zodat je data kunt uitwisselen in de keten, met andere applicaties en gedurende de levensduur van het object. Gebaseerd op standaarden, zodat samenwerken gemakkelijker wordt. En niet te vergeten, volledig in de *cloud* - een SaaS oplossing - zodat je altijd de juiste versie van de software hebt. Geen updates en installaties meer en altijd voldoen aan de eisen van security en informatieveilig-

nen doen. En de open opzet maakt het veel eenvoudiger om beheerdata te delen met collega-afdelingen, zoals ruimtelijke ontwikkeling of vergunning en handhaving, met burgers of andere belanghebbenden. Bijvoorbeeld een kaart met waardevolle bomen, strooiroutes of resultaten van beeldkwaliteitsmetingen. Dat zet beheer op de kaart, letterlijk.

Markt in beweging

Berto Smit vertelt over hoe de gebruikersvereniging terugkijkt op deze ontwikkeling 'Eerlijk is eerlijk, het was een flinke opgave. Ook leden van onze gebruikersvereniging stonden daar wat kritisch in. Was het nodig om zo'n stap te maken? Immers, de bestaande software functioneerde naar behoren. Maar wij zagen ook de ontwikkelingen op ons af komen. Inmiddels zien we dat GBI World bij steeds meer gemeenten operationeel is en de beloften waarmaakt. We zien ook veel potentie om meer gebruik te maken van beheerdata. Om met die data het belang van de openbare ruimte ook bij onze gemeentebestuurders beter onder de aandacht te brengen. Dat vergt andere tools dan de traditionele beheersystemen. Als gebruikersvereniging willen we daar een bijdrage aan leveren. Voor een aantrekkelijke leefomgeving, nu en in de toekomst.' 



Samen GBI World uitproberen.